

DÉLBÁCSKA

Készítőség: Templomdvar 2. szám alatt.
Kiadóhivatal: Sándor Régen-s. 39. szám.
Szerkesztő: Deibácska. Telefonszám: 137.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési Ár: Egy hóra 10 Dina
Negyedévre 30 Dinar Félévre 60 Dina
EGYES SZÁM ÁRA FÉL DINAR

Megnyitotta kapuit

A parlament is a hosszú nyári szünet után. A honatyák bevonultak ismét az ülésterembe és megkezdik a munkát. Nagy feladat vár a nemzetgyűlésre. Az ország alapkövét — az alkotmányt már elhelyezték, most hozzá kell tenni az épület felépítéséhez. A törvényhozó testületnek olyan törvényeket kell alkotni, amelyek lehetővé teszik az országban az építőmunka megkezdését. Különösen most fontos, hogy minden erőt felhasználva hozzájáruljanak oly törvények hozásához, amelyek az ország eléggé megtépzott politikai, pénzügyi, gazdasági és szociális viszonyait rendezik.

Az első ülés azonban nem olyan körülmények között folyt le, amelyek ezt biztosítanák. A koalíció két pártját erős személyi és elvi ellentétek gyöngítik, az ellenzék pedig közben erősen szervezkedik. A parlamenten kívül megkezdett harc bejött a ház falai közé is, s ugyanolyan eszközökkel vívják meg, mint kívül. Szóval élesen szembeállnak egymással azok, akik csak nemrég szoros együttműködésben voltak.

A belpolitikai helyzet egyáltalán nem vigasztaló. Most még csak az előcsatározások folynak és a harc, a tulajdonképeni küzdelem majd csak ezután fog megindulni. Protics Sztóján jegyében indul meg a parlamenti élet. Nyíltan vagy titkon, de körülötte forog minden. Az egyik oldalról erősen támadják, míg a másik oldalon várnak, hogy mit hoz a jövő. Nyílt színváltás erről a részről még nem igen történt, de az, hogy egyes körökben barátságosan nézik akcióját, eléggé beszédes bizonyíték arra nézve, hogy Protics mozgalma nem lesz eredménytelen.

A horvát politikusok ködbe burkolóznak. Rádicsék különösen hallgatnak. Egyenlőre még nem akarnak Beogradba menni, várják az időt, amely talán mégis eljön és lehetővé teszi azt, hogy ők is résztvegyenek a parlamenti munkájában. Most erre nem igen van kilátás. De Rádicsról már annyi mindenféle hír jött, hogy mindent nagy óvatossággal kell fogadni.

A koalíció és a parlamenti ellenzék ettől függetlenül folytatja a harcot és néha oly kicsinyes dolgok kerülnek megvitatásra, amelyeknek nem szabadna megzavarni az ország nyugalmát. Míg idebenn a politika porondján áll a harc, Pasicsnak odakünn is nehéz munkája van. A mai viszonyok mellett sokkalta súlyosabb a miniszterelnök helyzete, hiszen az ország belső ügyei még Párisban is munkát adnak neki és azt az energiát, amit erre fordít, a másik munkától vonja meg.

Fontos külpolitikai kérdések tartják odakünn a miniszterelnököt, idehaza pedig várnak rá, szükség van rá, mert személye nélkül igen súlyos helyzetbe kerül az ország belső állapota. Nem tudnak Pasics nélkül megegyezni, megbékélni és tovább is marják egymást semmi mással nem törődve.

A parlament új elnöksége.

Beograd, október 21. A parlament mai ülését Mihálygyics Száva korelnök délelőtt 10 óra 30 perccor nyitotta meg. Az ülésen a kormánypárti képviselők nagy számban jelentek meg, míg az ellenzékiek közül mindössze 50 képviselő jött el. Prádes nem volt az ülésen, csupán dr. Ivánics Momcsiló. A jugoszláv (Korosec) klub részéről Bárics, dr. Simrák, Gostincsar és Dezselyics, 4 szociáldemokrata, 3 köztársasági és 17 agrárpárti képviselő volt jelen.

Mihálygyics elnök elrendeli az elnök megválasztását. Evégett három tagból álló bizottságot választanak, mely a szavazás eredményét ellenőrizni fogja. A szavazás két listára történt. Az egyik dr. Ribár Iván, a kormánypárt jelöltje volt, a másik Stavyanin Boriszláv, kit az agrárpárt jelölt. A szavazás eredménye a következő: dr. Ribár 147, dr. Simrák 2, Odavics Riszta (rad.) 1, Stavyanin 17 szavazatot kapott. A szociáldemokraták, a köztársaságiak, a jugoszláv klub (2 kivételével) és dr. Ivánics 30 üres szavazólapot adtak le. Összesen 197 képviselő szavazott. Miután a szavazás eredményét kihirdették, dr. Ribár Iván elfoglalja az elnöki széket és meg-

köszönvén a többség bizalmát, rövid beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy kötelességét mindenkor lelkiismeretesen fogja teljesíteni a parlamenti munka érdekében. Ezután áttérnek az elnök megválasztására. A szavazatok a következőképpen oszlottak meg:

Vujicsics Milorád (rad.) 146, dr. Hrasznicza (muz.) 135, Urek Iván (szlov. agrár.) 146, Balabán Mile (agr.) 18, Kurbegovics Felsim (muz.) 8; egy-egy szavazatot kaptak: Korkut (muz.), dr. Miladino- vics (rad.), Kosztics Cséda (rad.). Üres szavazólap 30 volt. Összesen 190 képviselő szavazott. Eszerint I. alelnök Vujicsics, II. dr. Hrasznicza, III. Urek. Titkároknak a régi szkupstinai titkárokat választot- ták meg 168 szavazattal: Vilics Markó (ujvidéki ra- dikális), Dragovics Milos, dr. Jányics Vladimir és Odavics Riszta. A megválasztott tisztikar ideigle- nesen fogja teendőit végezni, amíg az új házszab-ályrendeletet el nem fogadják, amikor majd meg fogják választani az állandó parlamenti tisztikart. A mai ülés délután 1:30 órakor ért véget, a következő ülést írásbelileg hívják össze.

Megkezdtek a nyugatmagyarországi inzurgensek leszerelését.

A magyar kormány végzi a leszerelést. — Eredménytelen egyes helyeken a proklamáció. — Pesszimiztikus az osztrák közhangulat.

Bécs, okt. 21. Az „Abend“ jelenti, hogy tegnap az alsóausztriai és stájer határ több pontján a magyar szabadcsapatokkal ismét összeütközések voltak és Nendan mellett a szabadcsapatok gépfegy- verrel is támadtak. Nyugatmagyarországon a szabad- csapatok ismét elrendelték a behívást, az 1898— 1900-as korosztályokat pedig felszólították, hogy ön- ként lépjenek be a csapatalkulatokba. Budapesten ezen hírekről mitsem tudnak és azokat koholmány- nak minősítik.

Megkezdtek a nyugatma- gyarországi fölkelők lesze- relését.

Bécsből jelentik: A „Neues Wiener Tagblatt“ értesülése szerint a magyar kormány Nyugatmagyar- ország több helyiségében már falragaszok útján fel- szólította a szabadcsapatok tagjait, hogy tegyék le a fegyvert és térjenek vissza otthonukba. A prokla- máció nem jár mindenütt a kellő eredménnyel. Ruszt városban emiatt a fölkelők és a reguláris csa- patok között komoly surlódásokra került a sor. A Lajtaszéken elhelyezett szabadcsapatok ezzel szem- ben kivétel nélkül mind elhagyták a helységeket. Ez utóbbiak főiskolások voltak, akik egyetemektől sür- gető felszólítást kaptak. A fölkelők legújabbán a Wrangel-hadsereg szökevényeiből toboroznak erősítést.

Bécsben hosszadalmas ta- nácskozásokat várnak.

Bécsből jelentik: A „Neue Freire Presse“ ve- zércikkében rámutat arra, hogy Ausztria és Magyar-

ország viszonyának válsága még hetekig eltart és Nyugatmagyarországot egyhamar nem veszik át az osztrák hatóságok. A lap reméli, hogy a magyar kormány az újabban felvetődött osztrák követelése- ket hajlandó lesz kielégíteni és ezzel tanujelét adja politikai józanságának.

A nagyköveti tanács még nem tárgyalta a velencei egyezményt.

Párisból jelentik: Megbízható értesülés sze- rint Della Torretta mári közlését a nagyköveti ta- nács ma délig még nem tárgyalta.

Francia hang a magya- rok ellen.

A Párisban megjelenő „Libre Parole“ hosszabb cikkben foglalkozik a nyugatmagyarországi kérdés- sel. A cikk nem hiszi, hogy Magyarország a velen- cei diplomáciai sikerből politikai sikert kovácsolat és kételkedik azon, hogy a kormány képes lefegy- verezni a burgenlandi felkelőket. A magyar kor- márnak egyetlen katonája sincs arra, hogy rend- csináló szándékának súlyt adjon és az ellen, hogy a nyugatmagyarországi területre ismét katonákat küld- jön, nemcsak a kisantant, de a szövetséges hatal- mak is tiltakoznának. Lehetetlen föltételezni, hogy a felkelők egyetlen csendőrszázalaj felügyelete alatt szétoszoljanak. Bátran fel lehet tehát vetni a kér- dést, vajjon Fiume és Vilna példája nem-e bírnak meggyőzőbb erővel, mint Torretta kombinációi?

Lenin beismeri a kommunizmus csődjét.

Prága, október 21. A politikai neve- lési szervezetek moszkvai kongresszusán Lenin nagy beszédet mondott. Az új gazdasági poli- tikáról önként nem mérhetik fel — mondotta — hogy milyen nagy fordulatot tett a szovjet kormány és a kommunista párt. Elkövették azon nagy hibát, a kommunista termelésre és elosztásra való rögtöni áttérésre határoz- tuk el magunkat. Ez a kísérlet meggyőzőt bennünk eljárásunk téves voltáról, ezért megkezdjük a stratégiai visszavonulást. Az

életszükségletek egyforma elosztása a gaz- dasági és politikai válság oka lett. A kon- cessziók és szállítások kiadása a külföldiek- nek egyenes megújítása a kapitalizmusnak, mely az új politika alapjaival összefügg. A legközelebbi időben még kell oltanunk azon kérdést, tudunk-e a magunk számára dol- gozni, mert különben elpusztul a köztársaság. Szerintem a gazdaságnak három ellensége van: a kommunista nagyképződés, az ana- fabetizmus és a vesztegetés.

Portorose után Róma.

Bécs, október 21. A portorosei konferencia, melyen az utódállamok közt minden politikai kérdés mellőzésével kizárólag a gazdasági viszonyokat akarják rendezni, hónapok óta tartó buza-vona után ugylászik most mégis meg lesz tartva. A „Neue Freue Presse” jelenti, hogy az osztrák kormány a konferencián azon álláspontot fogja képviselni, hogy az utódállamok között helyre kell állítani a teljes kereskedelmi és forgalmi szabadságot. E célból indítványozni fogja, hogy a behozatali tilalmakat csak a teljesen nélkülözhető árukra terjesszék ki és a tilalmi rendszert a jövő év végéig szüntessék meg. Római jelentés szerint a konferencia négy hétig fog tartani és azt nyomon fogja követni egy — Rómában tartandó értekezlet, melyen hasonló kérdésekről fognak tanácskozni.

Lengyel-Csehszlovák egyezmény.

Berlin, október 21. Csehszlovákia és Lengyelország között egyezmény jött létre, melynek alapján a két állam kötelezi magát, hogy közösen odahatnak, hogy a versaillesi és saint-germaini békeszerződések épségben maradjanak. Az egyezés ezenkívül Csehországnak biztosítja Lengyelországon át a szabad forgalmat Oroszországba, Lengyelországnak pedig Csehországon át Ausztriába és Magyarországra. Az egyezmény megállapítja, hogy Lengyelország nem lép be a kis-antantba és hogy harmadik állam részéről való támadás esetén a két állam semleges marad.

Vegyes bíróság ellenőrzi Felső-szilézia rendjét.

Páris, okt. 21. Briand ma Németország és Lengyelország diplomáciai képviselőihez levelet intézett, amelyben értesítette őket, hogy a népszövetség tanácsa véglegesen megállapította a német-lengyel határokat. A két érdekelt kormánynak be kell látnia, hogy a gazdasági intézkedéseket illetően, valamint a nemzeti kisebbségek védelmének életbeléptetésére a genfi egyezmények értelmében sürgős szükség van. Az intézkedések végrehajtásának ellenőrzésére Felső-sziléziában vegyes bizottságot és választott bíróságot fognak létesíteni.

Tőzsdei árfolyamok:

Beograd, október 21. Dollár 69.50, frank 511.99, lei 53.50, osztrák korona 2.50, márka 47.—, leva 45.—, cseh korona 73.20.
Devizák: London 277.90, Páris 515, Newyork 70, Milano 279.20, Prága 72.18, Bécs 2.35, Szófia 46.65, Bukarest 53.
Zagreb, október 21. Berlin 185—190, Bukarest 210, Milano 1105—1118, London 1125, Newyork 284, Páris 3050, Bécs 880—920, Budapest 39—39.25.
Valuták: Dollár 277, osztrák kor. 10.50, rubel 11, frank 320, Napoleon d'or 970, márka 190, lira 1095.
Zürich, (zárlat) október 21. Berlin 345, Newyork 548, London 21.70, Páris 40, Milano 21.50, Prága 5.75, Budapest 0.77, Zagreb 1.90, Bukarest 3.19, Bécs 0.30, osztrák bélyegzett 0.22, Varsó 0.13.
Budapest, okt. 21. **Zárlat.** Napoleon d'or 2150, font 2850, dollár 712, lira 2765, rubel 34, lei 549.59, sokol 760—700, osztrák korona 24.75, lengyel márka 185, márka 483—493, frank 5250, dinár 975—995.
Ujvidéki terménytőzsde hivatalos jegyzéke október 21-én. Bácskai 78 kg-os buza kereslet 1135, szerémi 79—80 kg-os buza kérés 1150, takarmány árpa 64 kg-os kínálat 950, takarmány árpa 66 kg, kínálat 980, bácskai zab kínálat 815, kereslet 800, szerémi zab kínálat 800, kereslet 780, bácskai öreg tengeri kínálat 890, kereslet 880, bánáti új tengeri nov. kereslet 740, kérés 740, szerémi öreg tengeri kínálat 900, bácskai új tengeri kínálat 750, kérés 750, bánáti öreg tengeri kérés 850, nullás liszt zsákkal együtt bázis, hajó, kérés 1625, főzöliszt zsákkal együtt hajó kérés 1525, kenyérliszt zsákkal 7 m kínálat 1220, takarmányliszt zsák nélkül Bánát kínálat 600, kenyérliszt zsák nélkül Bánát kínálat 600, bácskai korpa zsák nélkül kínálat 600 bánáti korpa zsák nélkül kérés 485, új fehér bab kínálat 1400, kérés 1130, régi fehér bab kínálat 1050, kérés 1030, sertészsír netto, Bácska kínálat 6800, kérés 6500, fehér fejés káposzta kínálat 400, kérés 380. **Irányzat szilárd.**

Véres royalista forradalom Lissabonban.

Megnyilkolták a miniszterelnököt és három minisztert. — A hadsereg a köztársaság ellen. — Uj kormány alakul.

A portugál köztársaság utolsó óráit lát-szik élni. Az egymást követő forradalmi ki-robbanásoknak ma már egész világosan ki-rajzolódó royalista éle előreveti Portugália belpolitikai életének közeli konturjait. A had-sereg és tisztikájának csatlakozása a forradalmi mozgalomhoz, a miniszterelnök és a három köztársasági miniszter meggyilkolása kevés kétséget hagynak fenn az iránt, hogy a meggyilkolt Don Carlos örökét nem sokára betöltötte a detronizált Manuel. A véresen fejlődő forradalmi eseményekről az alábbi tudósításaink számolnak be:

Lissabon, okt. 21. A sorozatos me-nyrelyetek miatt állandó izgalomban élő fő-város nyugalma tegnap egy újabb, véres merénylet kavarta föl. Az egyik előkelő ét-teremben rendezett banketten bombát dobtak a terembe.

A szétrepülő szilánkok halál-ra sebeztek Cronia miniszterel-nököt és megölték három minisztert.

A pánikban a tetteseknek sikerült el-menekülni.

Véres utcai harcok Lissabonban.

Páris, okt. 21. A minisztergyilkosság izgalomban végleg felfordult a portugál fő-

város nyugalma. A rendet fenntartani kép-telenség. Az utcákon véres harcok folynak, a felfegyverzett polgári csapatok, katonaság és a köztársasághú csapatok között. Számos halott és sebesült.

Uj kormány alakul.

Lissabon, okt. 21. A köztársasági elnök, hogy a további vérontást megakadá-lyozza, beleegyezett az új kormány megalakításába, amelynek vezetésére Manuel ezre-des vállalkozott, aki a belügyi tárcát is vállalta.

Az új kormány első intézkedé-seként érvénytelennek nyilvánította a szeptember 10-iki választásokat és felfüggesztette az előző kormány összes rendelkezéseit.

Az új választásokat hamarosan kiírják.

Agyuzzák Lissabont?

Páris, okt. 21. A Havas-ügynökség jelentése szerint Lissabont lövik a tengerről. A katonaság tömegesen csatlakozik a forradalmi mozgalomhoz. A fővárosban és az or-szágsban hatalmas arányú royalista propa-ganda folyik. A királpárt akciója mindenütt terjed.

Az ellátatlan lakosság olcsó lisztje,

Huszonöt vagon gabona az ellátatlanok számára. — A malomok ellenszolgáltatása a maximális árak felfüggesztéséért.

A drágaság leküzdésére megalakult bíróság legutóbbi ülésén a liszt és kenyér árak maximálá-sával foglalkozott. A malom tulajdonosok azt az ajánlatot tették a bíróságnak, hogy 25 vagon gabo-nából kiőrölt lisztet bocsátanak a tisztviselők és munkások (nem földmunkások) és ellátatlan lakos-ság részére az év december 31-ig, ha felfüggesztik a maximális árakat.

A bíróság átlátná, hogy a liszt ára nincs arány-ban a világpiac árával és a munkabér magasságával, valamint más mellékkörülmény is hozzájárult ahhoz hogy előtérbe nyomuljon az a feltevés hogy a liszt illetve buza ára alig fog a közeljövőben csökkenni. Emiatt elfogadja a helybeli malmosok kötelező aján-latát, hogy azok az itteni hivatalnokokat, munkáso-kat akik nem foglalkoznak mezőgazdasággal és a szegényeket el fogják látni liszttel az itt említett megállapított mérsékelt áron az év dec. 31-ig 25 vagon buza mennyiségből. Ez a kontingens a ta-valyi tapasztalat szerint az ellátatlan ujvidéki lako-soknak elegendő.

A fenti indok alapján az ujvidéki átdrágaság elleni bíróság ezennel visszavonja a f. évi szept. 29. 140.921. sz. a. közölt buza- és lisztárakat azzal, hogy az ujvidéki malmosok kötelesek e hó 24-éig bezárólag az ellátatlanoknak családanként 25 kg lisztet kiadni az eddig megállapított áron, azután

pedig az általuk kötelezőleg felajánlott áron. A hi-vatalnokok, munkásság a nem mezőgazdasági és szegények a szükséges és olcsó lisztre utalványt fognak kapni, a megállapított minta szerint és az alábbi közölt árakon: fehér nullás liszt kg-ként K 15.20 (25%); főzö és kenyérliszt (45%) K 13.20; 7 1/2 kg liszt (korpával kevert) K 7.—; korpa (20%) 4.60.

E hó 25-étől kezdődőleg megállapítottak és nyilvánosságra fognak hozni azon módokat, melyek szerint az ellátatlan lakosság az utalványo-kat be fogja szerezni. Ezekre az utalványokra köte-lesek a helybeli malmosok készpénz fizetés ellené-ben az október és november havi lisztet legkésőbb dec. 10-éig, a decemberi lisztmennyiséget pedig legkésőbb jövő évi január 10-éig kiadni. Ha az utalvány határideje elmúlik, a lisztet nem vették fel, az utalvány értektelenné válik.

Mindaddig amíg a helybeli malmosok megfe-telnek kötelező ajánlatuknak, ez a bíróság eláll a liszt- és kenyérrárak maximálástól — eszerint tehát Ujvidéken további rendelkezésig a malom terménye-ke vonatkozó árak nem érvényesek a malomtermé-nyek pedig a szabadkereskedelem alapján és a drágaság és a leküszöretlen spekuláció elleni ren-delet határain belül szabadon, az árak korlátozását mellőzve adhatók el.

Nagy albán csapatösszevonások.

Debra, október 21. A jugoszláv-albán határról az alábbi legújabb jelentések érke-ztek. Csapatok a Bajana-folyó (Szkutari mellett) jobb partját elfoglalták és az albán csapatokat elűzték Tarabos vidékéről. Csapa-taink 100 foglyot, 2 gépfegyvert és 1 ágyut ejtettek zsákmányul. A foglyok vallo-másaiból kitűnik, hogy Korica környékén 60.000 albán katonát koncentráltak, akik a határra fognak indulni. Az albán csapatöss-

szervevonások a Drim-folyó és az ochridai tó mentén állandóan tartanak.

E hó 17-én Szkutariban nagy tüntetések voltak a tiranai és olasz kormány mel-lett. Megbízható értesülések szerint a tüntetők olasz bérencek voltak.

London, okt. 21. Durrazóból érkezett, de eddig meg nem erősített távirat jelenti, hogy az albán kormány beadta lemondását.

Erélyesen követelik a magyar király-kérdés gyors megoldását.

Budapest, október 21. Csütörtökön este tíz órakor Bethlen miniszterelnök Turóczy Béla, Huszár-Károly, Homonnay Tivadar, Olah Dániel és más képviselők kíséretében Pécsre utazott, ahol pénteken nyilatkozik az aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről. Megelőzőleg csütörtökön egész nap politikuskal tárgyalt. A helyzet tisztá képe még most sem alakult ki, mert azon körülményből, hogy a minisz-terelnök újabban az egységes párt platformjáról a pártszövetség felé hajlik, sokan úgy ítélik meg a helyzetet, hogy olyan külső befolyások érvényesül-tek, amelyek a tervezett kibontakozást a jelen pilla-natban lehetetlenné teszik. A kereszténypártban ugyanis nem tartják kívánatosnak a pártszövetséget, a disszidenseknek nem kell nagyváradi Szabó és

szűkebb gárdája, a kiszáradt pedig nem kell az egységes párt. Igen súlyos politikuskok, mint And-rássy és Apponyi nem helyeslik azon koncilias álláspontot, amelyet a miniszterelnök a király kér-désben a kiszáradt pressziójára elfogadni akar. Ezek úgy ítélik meg a kérdést, hogy azzal végre le kell számolni és annak örökös kikapcsolásával és halogatásával csak elmérgesítik a helyzetet.

Bethlen gróf magyar miniszterelnök csütörtök-ön délelőtti kíséretével Pécsre érkezett. Az üdvözölő beszédekre adott válaszában kijelentette, azért jött, hogy kifejtse azon irány elveket, amelyeket a kor-mány Magyarország újjáépítésének útján követni kí-ván. Annak a reményének adott kifejezést hogy ezek a napok kiinduló pontja egy új érának, amely-ben a magyar nemzet végre kiküszöbölheti soraióól a pártharcot, a villongást, a gyűlölködést és végre megtalálja a boldogulás útját.

HIREK.

Beograd lakossága. Beogradból jelentik. A legutóbbi statisztikai adatok alapján Beogradnak összesen 117.740 lakosa és 7465 lakóháza van (bele nem értve a külvárosi részeket.) Nemzetiség szerint: szerb horvát 97.929, szlovén 1230, többi szlávok 3103, 300 román, olasz 180, magyar 1334 (közülük 300 baranyai menekült) és 3167 német, végül néhány ezer muzulmán, albán és török.

Robbanás Péterváradon. Tegnap délután félhárom órákor hatalmas detonáció reszketette meg a várost. A péterváradai vár tetején hatalmas füstoszlop szállt fel az égnek. A fantázia hamar működni kezdett, pedig mindössze annyi történt, hogy a katonai hatóságok a hasznavehetetlen kézigranátókat, srappelleket és gránátokat felrobbantották. Mintegy 900 lövedéket pusztítottak el. A még fennmaradt lövedékeket szardán fogják felrobbantani.

Életunt leány. Tegnap a déli órákban fiakkal szállították a rendőrségre, onnan meg a kórházba Doroszlóvácski Anka 16 éves cselédleányt, aki az egész utcán örülten kiabált és kezeivel hadonászott, állandóan emlegetve, hogy meg akar halni. A leány otthon lúgkőszódaoldatot ivott; öngyilkosságot akart elkövetni, mert megunta életét. Állapota nem veszélyes.

Sikkasztás. Még el sem felede a Bácsföldvár község népe Csontos József meggyilkolásának rémes részleteit — melyről a Délbácska szerdai számában számoltunk be — máris újabb meglepetésre ébredtek a földváriak. A hadirokkantségély kifizetésére néhány hónap előtt utalta ki az óbecsei adóhivatal a Bácsföldvárra esedékes 150 ezer koronát. A segélyek kitalálása után fennmaradt még 94 ezer korona, mely összeget többszöri sürgetésre f. hó 19-én kellett volna beszállítani az óbecsei adóhivatalnak. Ez azonban nem történt meg, mert a 94 ezer korona a községi pénztárból eltűnt. Milan Erdélyan községi pénztáros 19-én reggel oly értelmű jelentést tett az ügyben, hogy a szóbanforgó összeget valaki elemelte. Erre azután Szlavko Jankulov óbecsei szolgabíró vezetésével — még 19-én délután — megindult a nyomozás a rejtélyesnek mondható ügyben, mely lankadatlanul folyt egész éjjel. Az éjjeli körüli órákban Milan Erdélyan községi pénztáros a személyt terhelő gyanúkok nyomása alatt beismerte, hogy a 94 ezer koronát apránként a saját személyére illetőleg családjára ő maga költötte el. A hatóság a pénztáros beismerő vallomása után is folytatta a nyomozást, mert kiderült, hogy nemcsak ez a 94 ezer korona hiányzik, hanem ezen kívül még néhány százezer korona is eltűnt a község pénztárából. Hogy kiket terhel ezért a hiányért a felelősség, a fejlemények hamarosan ki fogják mutatni.

Az elhunyt bajor király holttestét bebalzsamozták, a szivét kivették és urnában hejjezték el. Az aktusról jegyzőkönyvet vettek fel. Az ünnepélyes beszentelés ma, pénteken fog lefolyni, amely után a holttestét különvonaton Münchenbe fogják szállítani.

Halálozás. Dr. Sztratimirovič Radivoj Ujvidéki ügyvéd tegnap délelőtt nyolc órákor a hosszu és kinos szenvedés után 41 éves korában meghalt. A fiatalon elhunyt ügyvéd halála a legszelebb körben, ahol szeretelmű modorával és előzékenységgel mindenkit megnyert, a legőszintébb részvéttel keeltette. Az elhunytban Sztratimirovič Vlada törvénytudó tanácselnök fiát gyászolja.

Hajógyorsteher: járat Beograd-Budapest-Bécs. Az SHS hajózási szindikátus Beograd-Budapest-Komárom és Bécs között darabárú szállítására gyorsteherjáratokat létesített amelyek az említett állomásokkal való forgalmat 7-8 nap alatt lebonyolítják. Vezérelve azon szándéktól, hogy az áruforgalmat gyorsítsa s jelentékenyen olcsóbbítsa a hajózási szindikátus a körülményekhez képest igen mérsékelt díjtételeket alkalmaz. A díjtételek 100 kilogrammonként értendők ezüst dinár értékben, beleértve a be-, ki és átrakási költségeket. Az innen kiülőre szállítandó áruk vámkezelését az itteni vámhatáznál kell elintézni úgy, hogy a kilépési határállomáson vámkezelés ne legyen amely az illető gőzös menetrendszerinti utazását megnehezítse. A díjszabás a következő: Novisadról Budapestre I. 32'50, II. 21'80, III. 11'30, Komáromra I. 40'50, II. 27'00, III. 14'30, Bratislavu-Pozsonyra I. 47'60, II. 31'70, III. 17'60, Wienre I. 52'30, II. 35'00, III. 18'50.

Véget ért a berlini nyomdászsztrájk. Berlinből jelentik: A nyomdászok sztrájkja ma megszűnt, mert a lapkiadók és a munkások közt megegyezés jött létre és a lapok szombaton ismét megjelennek.

Haisza egy milliárdos után.

A Morgan-pénzcsoport elnökiigazgatója és a newyorki Standard Oil Comp. egyik igazgatója Ujvidéken.

Az első híradás úgy szól, hogy a milliárdos kibérelte az Erzsébet-hotel egész első emeletét. A legjobban szituált valuta iránt érzett egész ósinte tisztelettel rohantam a hotel felé, hogy a közvetlenül és ebben a percben Amerikából importált jenkikhez bizonyos kérdéseket intéztek és azokra bizonyos feleleteket kaptak. Az emlékeim között a Jankee Doodle melódia után kutattam, az agyamon holmi apró kölcsonügyletek homályos lehetőségei rajzoltak, amikor féluton újabb információt kaptam az érdekes idegenről:

— A portás most rohant szőnyeget vásárolni, — mondta valaki izgatottan. Az egész emeletet újra tapétázzák! . . .

Átstem az izgatott emberen. Kolombus, Lincoln, Washington, Newyork, Filadelfia, Zürich, dollár . . . mormogtam félhangosan, amikor beléptem az Erzsébet-hotel homályos portásfülkéjébe. Izgatottan mondtam el, hogy mit akarok. A portás ridegsége egyáltalán nem látszott enyhülni a milliárdok hallatára.

— Amerikai milliárdos? Nem emlékszem ilyen mire . . . Nem járt itt uram senki . . .

Szenzációs! — gondoltam. Alig, hogy megérkezett, már el is tűnt. Halvány kárörömmel gondoltam arra, hogy mit nem tesz a valutadifferencia, de mégis megkérdeztem a szobaasszonyt is, aki azonban nem emlékezett akkora borralalóra, amelyből egy amerikai milliárdosra lehetett volna következtenni. Hol vagy Thomas, gondoltam kétségbeesetten.

— Nem tom azt uram, hol lehet — fejezte be a szobaasszony az interjút.

A titokzatos jenkire egyetlen szálloda portása sem emlékezett, mégis, egy félóra alatt kiderült, hogy Thomas ur a newyorki Standard Oil Comp. számozatlan milliárdjainak képviselőjében jelentkezett a Vajdaság területén. A szállak fűződtek. Kiderült, hogy a Standard Oil-nak az Örmény-utcaiban székel a novisadi képviselője. Tíz perc múlva az átható olaj illatu raktárban állok, ahol a képviselő

cégnőke Komlós ur lekötözö szívéllyességgel oldja meg az amerikai rejtélyt.

— Igen uram, itt — járt. De már elment. Autón jöttek.

— Jöttek?

— Igen. Ketten voltak: Thomas ur, a newyorki Standard Oil művek vezérigazgatója és Morgan ur, a Morgan-ház elnöki osztályának igazgatója. Reménykedve tettem föl a következő kérdést:

— És mit akartak itt?

A cégnők begombolkoztak:

— Erre nézve nem adhatok felvilágosítást, annyit azonban mondhatok, hogy amikor ideérkezett, azonnal az újságírók után érdeklődött.

Nagyon meg voltam hatva. A következő kérdésem tiszta kifejezése volt ennek az érzésnek:

— Találkoznai akart velünk?

— Ki akarta kerülni önöket, — hangzott a lecsújtó válasz. Kijelentette, hogy nem nagyon szereti az újságírókat. Kissé ideges ur, aki emellett végtelenül kedves és közvetlen.

Ez ugyan nagyon sok egy amerikai milliárdostól, de még többet szeretnék tudni. Az óvatosan alkalmazott keresztkérdések után kiderül, hogy a pénzfejedelem egy titkárral, nyolc mérnökkel és egy Morgan-védjegyű elnökiigazgatóval járja Európát, ide Konstantinápolyból jött és látogatásával mindössze másfél óra érdemesítette Novisadot. Már bucsuzás közben derül ki, hogy a milliárdos ur sovány, aminek mint magánember nagyon örülök, bár mint újságíró nagyon sovány vigasznak találok. Azzal a felvilágosítással szédülök ki az ajtón, hogy a pénzfejedelem külön szerelvényen hagyta el a novisadi pályaudvart. Az ajtón kilépve még egyszer magamba szippantottam a Standard Oil Comp. termékeinek átható illatát.

— A szaga az itt maradt, — gondoltam magamban, s két nap óta számolom, hogy mennyi lehet egy amerikai, megbízható milliárdos olajban és — lengyel koronában?

Ragályos betegségek Ujvidéken. Ujvidéke város területén folyó évi október hó 8-15 közti héten a következő ragályos megbetegedések voltak: tifusz maradt 8, újabb 1, felgyógyult 7, összesen maradt 2, szivbaj: maradt 1, felgyógyult 1; vörheny: maradt 24, újabb 7, felgyógyult 4, meghalt 1, összesen maradt 26; malária: maradt 1, felgyógyult 1. Ezen idő alatt 12 fiu és 10 nő gyermek összesen 22 született; egy gyermek halva született; meghalt 8 férfi, 3 nő, összesen 11, közülük 1 egyéven alóli gyermek.

Nyugdíjasok figyelmébe. A bácskai városi, vármegyei és községi nyugdíjasok vasárnap délután 2 órákor a Fehér Ökör vendéglőben szervezkedő ülést tartanak.

Elfogták a budapesti valutacsallás tettesét. A budapesti rendőrség tegnap délelőtt letartóztatta az ismert zürichi valutacsallás tettesét Schöpfel bankhivatalnok személyében, aki a Belvárosi Banknak volt az alkalmazottja. Lakásán megtalálták az irógépet, amelyen táviratokat hamisítottak.

— **A református ifjuság táncestélye.** A helybeli református ifjuság a Református Egyházi Dalárda közreműködésével 1921. évi október hó 23-án este 8 órai kezdettel a Polgári Lövőde nagytermében táncal egybekötött dalestélyt rendez, melyre a dalárda tagjait, pártolóit és t. vendégeit ezuton is tisztelettel meghívja a rendezőség. Zenét a NAK (UAC) jönevű zenekara szolgáltatja.

— **Fred William** The mibedtabi Shilonettist witts pis lefe pictures, a világhírű árnyékjátékos máttól fogva fellép a Chat Noirban.

SZINHÁZ.

Szombaton Sardou: „Kebelbarátok”; vigjáték. **Vasárnap** délután „Szakajtó meg a ködmön-üveg” népszimű.

Vasárnap este Hervé: „Nebánts virág” Brankovics Ivka a főszerepben.

Hétfőn Verdi: „Il trovatore” a címszerep Grigorjev ur játszta.

Előkészületben Gounod: „Fausztja”; Brienx: „A póruljártak”.

A horvát pártok és a parlament.

Beograd, október 21. A parlamentáris körök sokat foglalkoznak a horvát blokk Beogradba való eljövételével. Nincs kizárva, hogy a Narodni Klub (mely már huzamosabb idő óta nem vesz részt a parlament munkájában), sőt Radicek is eljönnek. Azonban ez november közepe előtt semmi esetre sem történhetik meg, mert a horvát ellenzéki pártok képviselői most tartják Zagrebben fontos politikai megbeszéléseiket, amelyekből természetesen jövőbeli magatartásuk függ. Eljövételük esetén a parlamenti élet nagyon élénk és színes képet öltene magára.

SPORT.

Rovatvezető: Nemes Károly.

Ma délután

utnak indul a válogatott csapatunk, melyet ugyan sok jókívánság kísér, de tudj isten, mintha minden szemben volna valami, ami a bizalmatlanságot sejteti az emberek belsejében. Soha még válogatott csapat nem indult városunkból, amelyet annyi aggodalom kísért volna, mint a mai. Ez csak a kisebbik baj, a nagyobb az, hogy amitől feltűnik, most szintén bekövetkezett. Már a játékosok között is észlelhető ez a bizonytalanság, ami nem is annyira a vereségtől való félelem, mint a kivülről jövő hangulat következménye. Az önbizalom elvesztése pedig félvereség, — mert egy-két balsiker az első játék percekben és a csapat sorsa tényleg meg van pecsételve. Ennek pedig nem szabad bekövetkeznie. A csapatunk, ha van is gyengéje, még mindig van olyan erős, hogy megállja a helyét Zomborral szemben. Csak önbizalom és győzni vágyás legyen meg a játékosok lelkében. Ha azonban enélkül megyünk a pályára, olyan előnyt adunk ellenfelünknek, melyet behozni esetleg már kevés idő marad. Mi bizunk!

A háború utáni idők első nemzetközi mérkőzése mégis csak meg lesz tartva az idén, Ujvidéken. A csehszlovák állam egyik igen jönevű csapata fog nálunk játszani e hó 26-án és 27-én. A jeles csapat vasárnap, 23-án Zagrebben vendégeskedik, ahonnan kedden este érkezik városunkba. Szerdán a Makkabi-OSKV. egy kombinált csapata fog velük játszani, a csütörtöki ellenfelük nincs po-

„Szarvas”-szappan és „Asszonydicséret” mosókövönat

a SCHICHT-MOSÁS kellékei:

A férfieműt néhány óráig vagy éjszakán át „Asszonydicséret” mosókövönat Oldalában áztatjuk. Ezután a mosást a szokott módon tovább végezzük. Még csak kevés Schicht-féle „Szarvas”-szappan kell ahhoz, hogy a legszebb fehérneműt kapjuk.

A „Schicht-mosás” tehát a legolcsóbb, legkíméletesebb és legelhatósabb mosási eljárás; megtakarít munkát, időt, pénzt és szappant.

Vojvodinai képviselőlet és raktár: Giffinger és Siebold, Novisad.

zitive meg állapítva, de valószínűleg a Makkabi, vagy a NAK lesz.

A 30-ikára tervezett bánati válogatott mérkőzés elmarad, mert e napon egy a Makkabinak, mint a NAK-nak kötött mérkőzése van és játékosait nem adhatja oda.

A SAND. vasárnap a Jugoszlávia vendége lesz Beogradban.

Lemondta a beogradi „Sport” a „C” válogatott tervbe vett mérkőzést, mert a pályáját a Jugoszlávia kapta meg vasárnapra.

A „B” válogatottak előtt a jövő „nagy” játékosai fognak a közönségnek bemutatkozni. Egynegyed 2 órákor a NAK. sokat megcsodált juniorjai revanche mérkőzést játszanak a Makkabi Ifjaisval, kik erre a mérkőzésre szintén legjobb erőket állítják sorompóba. Ajánljuk a válogatott mérkőzésre kimenni szándékozó közönségnek, hogy tekintse meg ezt a mérkőzést is, mert tudás és szépség dolgában bármely más „nagy” mérkőzést is helyettesít.

Felhívja a rendező bizottság a válogatott mérkőzést látogató közönséget, hogy saját érdekében mindenki a váltott jegyének megfelelő helyre üljön.

Az „A” válogatottak eredményét még vasárnap este ki függeszti a „Délbácska” Abraham János könyvkereskedő kirakatában.

Megváltozott a válogatott csapat összeállítás. A tegnapi este játékos értekezlet meglepő eseményt hozott. Ovári és Dudás egy klubtársukkal történt összerülés következtében visszaléptek a válogatottban való szereplésüktől. Szerencse még, hogy vannak hasonló képességű játékosaink és így elhárul a felelősség a két szélsőjegyű játékos fejről. A bizottság Gáspárt illetve Lerchet tette a csapatba és az még egy arnyalattal sem gyengült. A két csapat végleges összeállítása a következő: Nemes, Gáspár, Kovacsévics—Weisz, Schwenn, Sztika—Bertók, Timár, Seviós, Lerch, Schäffer. Tartalék: Jakobovics, B) Kresedinác, Kratz, Fekete—Gangis, Róka, Miskolci—Weisz, Molnár, Haraszti, Bence, Ecet. Tartalékok: Alexi, Jackó, Ognyanovics.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátó Ferenc és társai.

APOLLO

Comtesse

Doddy

Vigjáték 4 felv.

22

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott, hogy a helybeli állatpiacon a marhák adás-vételénél különböző visszaélések fordultak elő. A rend és az egyszerű eljárás végett elrendelem a következőt: 1. Minden egyes személy, aki a piacra marhát hoz köteles szabályszerűen a piacra kiállított marhalevéllal eljönni. 2. Akit a hatóság a piacon szabálytalan marhalevéllal talál attól a marhát elkobozza, öt pedig szigorúan megbünteti. 3. A közönségnek tilos bármit is marhalevél nélkül vásárolnia, mert aki ez ellen vét attól hasonlóképpen elkobozzák a marhát és az illetőt szigorúan megbüntetik. 4. Mindazok akik a mai napig bármilyen jószágot vettek, kötelesek ez év november 1-éig az eladótól a marhalevet beszerezni mert aki november 1. után tart majd marhát tudniillik lovat, tehenet, sertést vagy malacot marhalevél nélkül, attól a marhák el fognak koboztatni és úgy a vevő mint az eladó szigorúan meg lesznek büntetve. Együttal megjelmeztem a környékbeli lakosságot, hogy mincuknek szabályszerű és az újvidéki piacra szóló marhalevet kell beszereznie. Minden a vidékről kiállított marhalevél 10 napig érvényes, úgy hogy valamennyi vidéki eladó érdeke, hogy a kiállítás határidejére ügyeljen tudniillik ha a 10 nap elteltik a marhalevet újból kiállítandó a kérdéses piacra. Újvidék város főkapitánysága, 1921. október 13-án. Banjanin Jovan, s. k. főkapitány.

Egy jófekvésű

sarokház mely üzlethelyiségnek is alkalmas Temerinben a Gospodincal uton 1995 szám szabad kézből azonnal eladó. — Bővebbet megtudható Erdélyi Péternél.

1663

Szállási- és fuvarozási vállalat

KRUMESZ P.

Újvidék Futaki utca 82. szám alatt. Elvállal helybeli és vidéki áru fuvarozást és áruberaktározást.

Telefon szám 270.

Tisztelettel értesitem a n. e. közönséget, hogy a

LÉH JAKAB-féle

JUBILATE DEO

című rom kath. ifjúság számára összeállított és énekeskönyv V. bővített kiadása megjelent és korlátlan mennyiségben kapható. — Tisztelettel

Abrahám János,

könyv és papírkereskedő Novisad-Ujvidék, Sándor király utca 39. sz. alatt.

„SZLOBODA” SZÁLLÓ

KÁVÉHAZI ÉTTEREM!

Újra átalakítva! — Elsőrangú cigányzene! — Pontos kiszolgálás! — Az étteremben háziasan készített ételek! — Kitűnő borok! — 20%-os abonens könyvesekék. — Szíves pártfogást kér Földi Antal.

1630

RIKKANCSOKAT FELVESZ A DÉLBÁCSKA.

Új férfi-divatkereskedés

Tisztelettel jelentem, hogy a Weisz és Fuchs cégből kiléptem és saját nevem alatt (a régi gimnázium épületében Regent Alexandra utca 43.)

modern férfi-divatárú üzletet

nyitottam mely az előkező közönség igényét lesz hivatva kielégíteni. Fuchs Gy. férfi divatárú kereskedő

1666

ERZSÉBET MOZI

Közkívánatra október hó 23-án

TOSCA

Puccini operája után 5 felvon. A főszerepben Albert Bertini.

BARTH DOMONKOS DOBOZGYÁRA

Novi ad—Újvidék, Zrínyi utca 15 szám. Elvállal mindennemű dobozárak méretutáni elkészítését. — Állandó nagy készlet posta és ruhaszállításhoz alkalmas dobozokban. — I-rendű fakéregleme és I-rendű barna kéregleme a legolcsóbb napi áron kapható kicsinyben és nagyban. Munkásnők azonnal feléretnek

NYOMTATOTT A „GUTENBERG” KÖNYVNYOMDÁBAN, NOVI-SAD SZABADSÁG-TER 1. (A BELTERI T. KAT. TEMPLOMMAL SZEMBEN.)

TELEFON HIVÓSZÁM: 350

SINVAS,

valódi WINTER-TENGELYEK

tűzhelylapok, kész öntött és lemeztűzhelyek sütők, füstcsövek, könyökök, saragyaláncok, ekefejek, ekekecsék, zománcozott lemezedények, méretlemezek 1/2—5 mm-ig tető és zárlemezek minden számban. Fehérbádóg, horgony- és horgonyozott lemezek, valamint épület- és butorvasalások és különféle vasárak nagy választékban jutányos áron

Kaphatók: KUSZLI GYULA

vaskereskedésében, Novisad, Temerini-utca 8. sz.

MEGÉRKEZTER A MI RÖZISMERT ÉS HIPRÓBÁLT

NŐI, SZÖVETBETÉTŐ

TÉLI CIPŐINK

az árak paronként 250 K-rt minden számban kapható.

Uri box cipő — 400 K
Férfi bakancs — 340 K
Fiu bakancs — 240 K
Női magaséscélcipő 350 K

Méretszerinti megrendések kivánság szerinti kivitelben. Javításokat olcsón és gyorsan vezetünk. Dusan felszerelt rőtös áru raktárunkat a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

PROFUMA TESTVÉREK

Novisad, Zsidó-utca 4. sz. Városházával szemben.

Favágást géppel

házaknál elvállalok. — Bővebbet 1633 J. Hován Szalonka utca 19. szám.

Komoly 30 éves

közlekedési vállalat tíz éves praktisszal bíró raktárosa keres hasonló állást. — Cim a kiadóban 1644

ZONGORA

rövid keresztízhuzos megvételre és bérbe kerestetik. — Ajánlatok a „Rapid” hirdapertjesztő és hirdető vállalathoz Futoska ulica 24. szám alá adandók be. 1674

Önálló képzett

csemege kereskedő segéd azonnali állást nyer Erzegán A. fűszer és csemege kereskedésében Veiki Bečerek. 1660

Mindennemű nyomtatványokat legolcsóbban és izléses kivitelben készít

GUTENBERG

KÖNYVNYOMDA Novi Sad, Szabadság-ter 1. szám. (A római katólikus templommal szemben)

Telefonszám 98.